

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL UNGHENI

MD-3600, or.Ungheni, str.Națională, 11
tel/fax (236) 2-27-26, e-mail: contact@crungheni.md

DECIZIE

nr. 7/2

din 29.11.2018

*Cu privire la aprobarea bugetului
raional pentru anul 2019 în a doua lectură*

În temeiul art.43 al.1 lit.b) al Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
În conformitate cu prevederile art.55 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014;
Ținând cont de prevederile art.21 al Legii 397-XV din 16.12.2003 privind finanțele publice locale,

Consiliul raional Ungheni

DECIDE:

1. Se aprobă bugetul raional pentru anul 2019, în a doua lectură, la venituri în sumă totală de 272410,5 mii lei și la cheltuieli în sumă de 268882,5 mii lei, cu soldul bugetar(excedent) în sumă de 3528,0 mii lei și sursele de finanțare în sumă de -3528,0 mii lei (rambursarea împrumutului -3528,0 mii lei).
2. Se aprobă:
 - 2.1 sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului raional, conform anexei nr.1;
 - 2.2 componența veniturilor bugetului raional, conform anexei nr.2;
 - 2.3 resursele și cheltuielile bugetului raional, conform clasificății funcționale și pe programe, conform anexei nr.3;
 - 2.4 sinteza veniturilor colectate de autoritățile/instituțiile bugetare, conform anexei nr.4
 - 2.5 nomenclatorul tarifelor pentru prestarea serviciilor contra plată de către instituțiile bugetare finanțate de la bugetul raional, conform anexei nr.5;
 - 2.6 efectivul -limită al statelor și cheltuielile de personal din instituțiile publice finanțate de la bugetul raional, conform anexei nr.6;
 - 2.7 programul anual al împrumuturilor se prezintă în anexa nr.7;
 - 2.8 quantumul fondului de rezervă al bugetului raional în sumă de 300,0 mii lei.
 - 2.9 plafonul datoriei Consiliului raional la sfârșitul anului va constitui 4427,7 mii lei.
3. Executorii (ordonatorii) de buget vor asigura:
 - dezagregarea în termen a limitelor stabilite, cu introducerea acestora în sistemul informațional;
 - legalitatea utilizării alocațiilor bugetare și respectarea limitelor aprobate;
 - utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială, alocate de la bugetul de stat;
 - raportarea în termenii stabiliți a performanțelor realizate, conform competenței.
4. Controlul executării prezentei decizii se atribuie dnei Ludmila Guzun, președintele raionului.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la 1 ianuarie 2019.

Președintele ședinței

Sergiu CAȚER

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului raional

Rodica LIȚCAN

Notă informativă privind elaborarea proiectului bugetului raional pe anul 2019

Estimările bugetului raional pe anul 2019 au fost elaborate în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2015, Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, Legii nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale”, Notelor metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor “Privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2019 și a estimărilor pe anii 2020-2021”.

La elaborarea bugetului s-a ținut cont de politica statului în domeniul veniturilor și cheltuielilor bugetare, particularitățile specifice de stabilire a relațiilor interbugetare, limitele de transferuri de la bugetul de stat la bugetele locale, precum și de cerințele și particularitățile de elaborare și prezentare a propunerilor de buget de către APL pe anul 2019.

I.VENITURI

Prognoza veniturilor bugetului raional pe anul 2019 s-a efectuat reieșind din:

- prevederile legislației fiscale în vigoare, ținând cont de prevederile proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative privind realizarea politicii fiscale și vamale pentru anul 2019;

- analiza bazei fiscale, separat pe tipuri de impozite, taxe și alte încasări la buget;

Resursele bugetelor locale cuprind totalitatea veniturilor și a surselor de finanțare ale bugetelor respective.

Veniturile bugetelor locale se constituie din impozite, taxe, alte venituri prevăzute de legislație și se formează din:

1) venituri generale:

- a) venituri proprii;
- b) defalcări, conform cotelor procentuale, de la impozitele și taxele de stat;
- c) transferuri;
- d) granturi pentru susținerea bugetului;

2) venituri colectate ;

3) granturi pentru proiecte finanțate din surse externe.

Sursele de finanțare ale bugetelor locale se formează din:

- a) operațiuni cu împrumuturi interne și externe;
- b) operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public;
- c) operațiuni cu soldurile în conturile bugetului.

Impozitele și taxele de stat

Impozitul pe venitul persoanelor fizice (IVPF)

La capitolul impozitul pe venit persoanelor fizice prin Legea cu privire la modificarea unor acte legislative nr. 178 din 26 iulie 2018 a fost stabilită, începând cu 1 octombrie curent o cotă unică la impozitul pe venitul persoanelor fizice, în mărime de 12 %. De asemenea, prin legea prenotată au fost majorate mărimea scutirii anuale personale până la 24000 lei și mărimea scutirii anuale pentru persoanele întreținute până la 3000 lei.

La estimarea sumei IVPF pentru anul 2019 au fost aplicate următoarelor cote și scutiri personale anuale :

- Cotele impozitului pentru venitul persoanelor fizice (%) – 12
- Scutirea anuală personală (lei) – 24000;
- Scutirea anuală personală majoră (lei) – 30000;
- Scutirea soț/soție (lei) – 11280 lei;
- Scutirea anuală pentru persoanele întreținute (lei) – 3000;
- Tariful contribuției individuale pentru asigurarea socială de stat obligatorie (din venit, %) – 6;
- Prima de asigurare medicală obligatorie (din venit, %) – 4,5.

La repartizarea impozitului pe venitul persoanelor fizice între bugetele locale de nivelul întâi și bugetele locale de nivelul al doilea, veniturile bugetului raional constituie defalcări în mărime de 25% din suma totală a impozitului pe venitul persoanelor fizice al primăriilor orașelor, satelor, comunelor ale raionului Ungheni în volum de 59782,8 mii lei.

Pentru anul 2019 impozitul pe venitul persoanelor fizice conform normativelor de defalcări în bugetul raional constituie 14945,7 mii lei.

Calculul taxelor pentru resursele naturale (taxa pentru apă, taxa pentru lemnul eliberat pe picior) s-a întocmit conform cotelor prevăzute în anexele la titlul VIII al Codului Fiscal “Taxele pentru resursele naturale”.

Taxa pentru apă a fost estimată în baza calculelor prezentate direcției finanțe de către: ÎM „Apă Canal”, SA „Ungheni Vin”, ÎS „Stațiunea tehnologică pentru irigare Ungheni”, IM „Servicom - Petrești”, Asociația utilizatorilor de apă pentru irigare Blindești, SRL „Dant - Agro”. Volumul apei extrase prognozate pentru anul 2018 va constitui 1071,3 mii m³. Având în vedere că cota taxei este de 30 bani, suma taxei pentru apă a fost planificată în sumă de 321,4 mii lei.

Taxa pentru lemnul eliberat pe picior a fost estimată în baza calculelor prezentate de ÎS “Silva - Centru”, volumul lemnului care va fi supus tăierii constituie 2908 m³. Având în vedere că taxa pentru lemnul eliberat pe picior variază de la 4 lei până la 52 lei în dependență de specie, taxa a fost planificată în sumă de 11,7 mii lei.

Taxa pentru extragerea mineralelor utile pentru anul 2019 se prognozează în sumă de 256,4 mii lei și a fost estimată în baza calculelor prezentate de către IFS majorate cu 5 % conform prognozei indicatorilor macroeconomici pentru anul 2019.

Transferuri cu destinație generală

Transferurile cu destinație generală de la bugetul de stat către bugetul raional constituie 38817,5 mii lei.

Sumele transferurilor cu destinație generală de la bugetul de stat sunt calculate pe bază de formulă, distinctă pentru fiecare UAT de nivelul întâi și nivelul al doilea, în baza datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă (în cazul dat, pentru proiectul bugetului pe anul 2019 se ia execuția bugetară din anul 2017).

Sursa transferurilor cu destinație generală (de echilibrare) pentru UAT de nivelul întâi și nivelul al doilea este Fondul de susținere financiară (FSF), fiind format din impozitul pe venitul persoanelor fizice, nealocat sub formă de defalcări la bugetele UAT. Acesta se divizează în două fonduri distincte:

- Fondul de echilibrare al bugetelor UAT de nivelul I (FEB I) - 45% din FSF;
- Fondul de echilibrare al bugetelor UAT de nivelul II (FEB II) - 55 % din FSF.

Fondul de echilibrare a bugetului FEB II destinat echilibrării bugetelor UAT de nivelul II este repartizat în funcție de numărul populației și suprafața UAT II, ce constituie în cazul raionului Ungheni respectiv 106163 locuitori și 1,1 mii km² sau 108262 ha.

Alte transferuri curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat constituie 3560,7 mii lei, inclusiv: pentru compensarea veniturilor ratate la impozitul pe venit din salariu 3316,3 mii lei și 244,4 mii lei pentru majorarea plăților sociale copiilor plasați în serviciul social „Asistența parentală profesionistă”.

Transferuri cu destinație specială

Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetul raional pentru a.2019 constituie în total 210311,5 mii lei, inclusiv:

- pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar-general și extrașcolar-182829,0 mii lei;
- pentru finanțarea școlii sportive-1858,1 mii lei;
- pentru asigurarea și asistența socială -7144,0 mii lei;
- pentru infrastructura drumurilor -16196,0 mii lei;
- din Fondul de susținere a populației pentru pachetul minim de servicii sociale - 2284,4 mii lei.

Transferurile din fondul de susținere a populației pentru anul 2019 este planificat în volum de 2284,4 mii lei și este redistribuit pe 3 tipuri de servicii:

- Serviciul sprijin familial pentru copii – 1340,0 mii lei;
- Serviciul asistență personală – 498,0 mii lei;

- Serviciul social de suport monetar – 446,4 mii lei.

Transferurile cu destinație specială pentru infrastructura drumurilor au fost estimate în funcție de numărul de kilometri echivalenți administrați în teritoriu.

Veniturile bugetului raional pentru anul 2019 se estimează în sumă totală de 272410,5 mii lei, inclusiv:

- venituri proprii – 589,5 mii lei;
- defalcări de la impozitele și taxele de stat – 14945,7 mii lei;
- încasări de la prestarea serviciilor cu plată – 3088,3 mii lei;
- plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public – 637,3 mii lei;
- taxa la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice în casele de schimb valutar – 400,0 mii lei;
- donații voluntare interne pentru instituțiile bugetare – 60,0 mii lei;
- transferuri de la bugetul de stat – 252689,7 mii lei

Comparativ cu prevederile aprobate pe anul 2018 veniturile bugetului raional pentru anul 2019 s-au majorat cu 28847,3 mii lei sau cu 11,8 la sută.

II. CHELTUIELI

Competențele în efectuarea cheltuielilor bugetului raional pe domenii de activitate sunt delimitate prin legislația privind administrația publică locală și descentralizarea administrativă.

Resursele financiare disponibile sunt direcționate la programe de importanță vitală, care permit soluționarea problemelor stringente, fără admiterea de datorii creditoare și blocaje financiare.

Cheltuielile bugetului (cu excepția celor efectuate din contul transferurilor cu destinație specială) sunt în dependență directă de suma veniturilor obținute în bugetul raional.

La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2019, s-a ținut cont de:

- actele normative și legislative, care reglementează activitatea domeniilor respective;
- actele legislative și normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii (cu modificările și completările ulterioare);
- angajamentele de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anului planificat (majorarea salariilor în anii precedenți, rambursarea împrumuturilor angajate pe termen lung, plata dobânzilor, etc.);
- reformele promovate în cadrul ramurilor (schimbări instituționale);
- volumul veniturilor colectate, generate în cadrul instituțiilor publice.

Cheltuielile bugetului raional pe anul 2019 pe toate componentele se estimează, la general în sumă de 268882,5 mii lei.

La compartimentul „**Serviciul de stat cu destinație generală**” se preconizează cheltuieli în sumă de 13593,1 mii lei inclusiv: aparatul președintelui - 5563,8 mii lei (cheltuieli de personal 2359,9 mii lei, cheltuieli curente -2103,9 mii lei, plata indemnizațiilor aleșilor locali pentru participare la ședința consiliului -200,0 mii lei, achitarea indemnizației alesului local la expirarea mandatului-300,0 mii lei), serviciul de deservire pe lângă aparatul președintelui-708,6 mii lei, CRAI- 188,4 mii lei, fondul de rezervă -300,0 mii lei, serviciul datoriei interne-899,7 mii lei, cheltuieli pentru implementarea proiectelor-3910,4 mii lei, Direcția finanțe -2022,2 mii lei, inclusiv cheltuieli de personal 1359,2 mii lei.

La compartimentul „**Apărarea națională**” cheltuielile au fost estimate în sumă de 585,1 mii lei, inclusiv : cheltuieli de personal al lucrătorilor de deservire a clădirii Centrului militar în sumă de 237,3 mii lei , cheltuieli curente - 247,7 mii lei, servicii medicale pentru recrutare -100,1 mii lei.

Compartimentul “ **Servicii în domeniul economiei**” prevede cheltuieli în sumă totală de 18524,9 mii lei, inclusiv: Secția economie și reforme-660,8 mii lei; Serviciul relații funciare și cadastru-314,4 mii lei, Direcția agricultură și alimentație-876,7 mii lei; fondul rutier (cheltuieli pentru reparația și întreținerea drumurilor locale) -16196,0 mii lei.

La compartimentul „**Cultura, sport, tineret, culte și odihnă**” au fost estimate cheltuieli în sumă de 9798,9 mii lei, inclusiv:

- Secția cultură și turism -7102,1 mii lei, dintre care: cheltuieli de personal - 4503,5 mii lei, cheltuieli

curente - 1998,6 mii lei, cheltuieli ce țin de desfășurarea activităților culturale - 600,0 mii lei.

- Direcția Educație -2596,8 mii lei, inclusiv din contul transferurilor cu destinație specială sunt acoperite cheltuielile pentru întreținerea școlii sportive în sumă de 1858,1 mii lei (cheltuieli de personal 1531,0 mii lei).

- Consiliul raional pentru desfășurarea activităților sportive - 100,0 mii lei

În totalul cheltuielilor bugetului raional ponderea majoră o deține **grupa principală „Învățământul”** - 71,1 la sută și constituie suma de 191206,2 mii lei, fiind înregistrată o majorare comparativ cu anul 2018 cu 11,1 la sută.

În conformitate cu prevederile Legii privind finanțele publice locale, pentru *învățământul preșcolar, primar, secundar - general, special și extrașcolar* sunt prevăzute transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat în sumă de 182829,0 mii lei.

Transferurile pentru învățământul primar și secundar general includ transferuri categoricale pentru școli, gimnazii și licee calculate după metodologia de finanțare în bază de cost standard per elev.

Pentru anul 2019, cuantumul normativului valoric pentru un „elev ponderat” și a normativului valoric pentru o instituție, luat în calcul la stabilirea transferurilor categoricale, constituie *11354,0 lei și, respectiv, 522401,0 lei*.

Totodată, în vederea realizării prevederilor Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 351 din 29 mai 2012, ce stabilește pachetul minim de servicii de educație incluzivă, au fost menținute mijloacele alocate în acest scop în anul 2019 în cadrul transferurilor categoricale în mărime de 2%.

Astfel, pentru anul 2019 se prevăd transferuri categoricale în sumă de 158043,5 mii lei, fondul educației incluzive constituie 3160,9 mii lei, care este integral alocată instituțiilor de învățământ pentru salarizarea cadrului didactic de sprijin.

Pentru acordarea dejunurilor calde elevilor claselor I-IV, în calcul s-a luat numărul elevilor claselor I-IV la situația din 1 octombrie 2018 (disponibil de facto la sfârșitul perioadei de gestiune), numărul de 171 zile de alimentație și norma de alimentație din anul 10,80 lei / zi.

Suma calculată constituie 9117,7 mii lei.

Pentru acordarea compensațiilor bănești anuale personalului didactic din instituțiile de învățământ general în valoare de 2000 lei pentru fiecare, sunt prevăzute mijloace financiare în sumă de 1776,0 mii lei.

Transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat includ și mijloace financiare pentru procurarea utilajului și mobilierului școlar în sumă de 5500,0 mii lei în cadrul proiectului „Reforma învățământului în Moldova”(LT” A.Puşkin”).

Transferurile cu destinație specială conțin și mijloace pentru asigurarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților în sumă de 2392,4 mii lei, pentru învățământul extrașcolar, inclusiv: școlile muzicale - 3341,7 mii lei și casa de creație -770,2 mii lei, care au fost stabilite în baza transferurilor pentru anul 2018 pe instituțiile/măsurile respective. Cheltuielile au fost majorate cu costul măsurilor de politici salariale începute în anul 2018.

Totodată transferurile cu destinație specială pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar conțin și mijloace pentru organizarea și desfășurarea olimpiadelor raionale – 42,5 mii lei, examene de absolvire – 272,8 mii lei, învățământul preșcolar - 675,2 mii lei.

La compartimentul “**Protecție socială**” cheltuielile au fost estimate în sumă de 35174,3 mii lei, inclusiv: din contul transferurilor cu destinație specială – 7144,0 mii lei.

Cheltuielile pentru plățile sociale, care sunt acoperite din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat:

1) *Compensațiile pentru serviciile de transport, care prevede compensarea cheltuielilor pentru călătoria în transportul comun urban, suburban și interurban (cu excepția taximetrelor) pentru persoanele cu dezabilități severă și accentuată, copiilor cu dezabilități severă și accentuată, copiilor cu dezabilități, precum și persoanelor care însoțesc o persoană cu dezabilitate severă sau un copil cu dezabilități* - prevăzute în art.49 al Legii nr.60 privind incluziunea socială a persoanelor cu dezabilități din 30 martie 2012. Astfel, pentru anul 2019 cuantumul anual al compensației respective constituie:

- pentru persoane cu dezabilități severe și accentuată, copii cu dezabilități în vârstă de până la 18 ani, precum și persoanelor care însoțesc o persoană cu dezabilitate severă sau un copil cu

dezabilități (în mărime de 138 lei /trimestrial)-552 lei/anual;

- pentru persoane cu dezabilități accentuate (s-au estimate în mărime de 69 lei/trimestrial)-276 lei/anual.
- Suplimentar la mărimile compensației menționate mai sus, persoanele cu dezabilități locomotorii (inclusiv copiii cu dezabilități locomotorii în vârstă de până la 18 ani) beneficiază de un supliment în mărime de 200 lei/trimestrial.

2) *Indemnizațiile pentru copiii adoptați și cei aflați sub tutelă/curatelă.* La estimarea definitivă a transferurilor cu destinație specială la acest compartiment s-a ținut cont de majorarea cu 600 lei a alocației lunare pentru copiii plasați în servicii de tutelă/curatelă de la 800 lei la 1400 lei (cu excepția copiilor adoptați, cuantumul cărora se menține la nivelul actual de 800 lei).

3) *Indemnizațiile și compensațiile pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior și postsecundar pedagogic* pentru plata indemnizației unice și compensarea cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ, consumul de energie termică și electrică personalului didactic angajat în instituțiile de învățământ din mediul rural și centrele raionale, încadrați în instituțiile de învățământ, prin repartizare de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în primii trei ani de activitate, potrivit art.134(5) și (6) din Codul Educației nr.152 din 17 iulie 2014. Modalitatea de calculare, repartizare, utilizare și evidență a transferurilor pentru susținerea cadrelor didactice tinere sunt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.802 din 29.10.201, care a fost modificat prin Hotărârea Guvernului nr.968 din 03.10.2018. Astfel, transferurile cu destinație specială pentru susținerea cadrelor didactice tinere se utilizează pentru achitarea indemnizațiilor, în primii 3 ani de activitate, în mărime de 40 mii lei anual pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și în mărime de 32 mii lei anual pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar, încadrați în instituțiile de învățământ în anul absolvirii, prin repartizare de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

4) *Prestațiile sociale pentru copiii plasați în serviciile sociale*, condițiile de stabilire și plată a indemnizațiilor zilnice pentru copii sânt stipulate în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 378 din 25 aprilie 2018. Plata indemnizației respective pentru fiecare beneficiar va constitui pentru anul 2019 4411 lei/ anual.

Bugetarea bazată pe programe (BBP) reprezintă o metodă de prezentare și fundamentare a bugetelor, având la bază programe cu scopuri, obiective și indicatori de evaluare a performanței acestora la toate etapele procesului bugetar. De asemenea, **BBP** este un instrument eficient de management bugetar, care asigură stabilirea priorităților și luarea deciziilor privind alocarea resurselor bugetare în funcție de performanța (rezultatele) programelor publice.

Caracteristicile principale a **BBP** sunt:

- **legătura cu cadrul de politici:** bugetul este structurat pe programe care reflectă obiectivele de politici;
- **focusat pe performanță:** pe lângă informația financiară, BBP cuprinde informația nefinanciară, fiind stabilite scopul, obiectivele și indicatorii de performanță (rezultat, produs și eficiență);
- **responsabilitate sporită în procesul bugetar:** bugetul bazat pe programe implică responsabilitatea autorităților/instituțiilor bugetare pentru realizarea performanței asumate în procesul bugetar;
- **perspectiva multianuală:** formatul de prezentare a bugetului pe programe cuprinde informația în dinamică.

Scopul și beneficiile BBP au drept urmare creșterea transparenței procesului bugetar, sporirea eficienței în utilizarea banilor publici, precum și îmbunătățirea responsabilității.

Implementarea BBP la toate nivelele ale administrației publice reprezintă o prioritate strategică pe termen mediu și lung și a luat start în anul 2015.

În baza ordinului cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului nr.209 din 24.12.2015, conform al.484 lit.g nota informativă la proiectul deciziei privind aprobarea bugetului în a doua lectură trebuie să cuprindă sinteza programelor de cheltuieli în bugetele locale, cu scopuri, obiective și indicatori de performanță (se anexează proiectul de buget pentru anul 2019 și estimările pe anii 2020-2021 pe subdiviziunile Consiliului raional pe programe și subprograme).

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de decizie „Cu privire la aprobarea
bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură”

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de decizie

În conformitate cu art.43 al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art.55 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, art.20 din Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, Direcția Finanțe a Consiliului Raional Ungheni a elaborat proiectul de decizie „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură”.

Scopul proiectului este elaborarea și aprobarea bugetului pentru anul 2019 în a doua lectură.

2. Conformitatea proiectului cu actele normative și legislative în vigoare

Proiectul de decizie respectă prevederile actelor normative și legislative actuale și este elaborat în vederea implementării Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

3. Principalele prevederi, evidențierea elementelor noi

Legile care reglementează domeniul vizat : Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale.

În urma aprobării deciziei „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură” partea de venituri a bugetului raional în sumă totală va constitui 272410,5 mii lei , iar partea de cheltuieli a bugetului va constitui 268882,5 mii lei sau cu un excedent bugetar în sumă de 3528,0 mii lei .

4. Fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură.

Implementarea prezentului proiect va permite aprobarea bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură, în conformitate cu legislația în vigoare întru utilizarea alocațiilor bugetare și respectarea limitelor acestora, dezagregarea în termen a limitelor stabilite cu introducerea în sistemul informațional, utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială alocate de la bugetul de stat precum și raportarea în termenii stabiliți a performanțelor realizate conform competenței.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ

Proiectul de decizie a fost elaborat în conformitate cu art.43 al Legii nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, art.55 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, art.20 din Legea nr.397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederii Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului deciziei precum și anunțul cu privire la consultări publice inclusiv și proiectul de decizie cu toate anexele și explicațiile de rigoare a fost plasate pe pagina web www.crungheni.md a Consiliului raional

Proiectul de decizie se prezintă comisiilor de specialitate pentru avizare pentru a se propune Consiliului raional pentru examinare și adoptare în ședință

6. Constatările expertizei juridice

Proiectul de decizie privind modificarea „Cu privire la aprobarea bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură”, corespunde normelor legale.

7. Impactul proiectului

Proiectul va avea un impact semnificativ în respectarea legislației în vigoare și exercitarea competențelor consiliului raional și a instituțiilor publice din subordine.

Șef Direcției finanțe
Struc Tatiana

Republica Moldova
CONSILIUL RAIONAL UNGHENI
Direcția Finanțe Ungheni

3600, or. Ungheni, str. Națională, 9, tel./fax: 373/236/2-31-49

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

*la proiectul de decizie a Consiliului raional Ungheni privind aprobarea
bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură*

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Direcția Finanțe Ungheni în baza Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, a Legii integrității nr.28/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului Național Anticorupție nr.6 din 20 octombrie 2017 și Legii nr.436 din 28.12.2006 cu privire la administrația publică locală.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

***I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse actului
și a procedurii de promovare a proiectului***

Autorul proiectului de act normativ este Consiliul raional Ungheni, iar autor nemijlocit este Direcția Finanțe Ungheni, ceea ce corespunde art.43 lit.(b) și art.46 din Legea nr.436 din 28.12.2006 cu privire la administrația publică locală, art.6 lit.(h) din Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului propus este Decizia Consiliului raional, ceea ce corespunde art.46 din Legea nr.436 din 28.12.2006 cu privire la administrația publică locală, art.6 lit.(h) din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, art.55 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014, art.21 și art.25 al Legii finanțelor publice locale nr.397 din 16.10.2003.

***I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea
proiectului***

Potrivit art.8. al Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele principale ale asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sânt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Totodată, art.10 din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.”

Autorul Proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea prezentului proiect, condiție prevăzută de art.9 al Legii nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional „(1) După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică

va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”.

Proiectul deciziei și nota informativă aferentă acestuia au fost amplasate pe pagina web a Consiliului raional Ungheni www.crungheni.md la data de 09.11.2018, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile lucrătoare, pentru a putea prezenta sau expedia recomandări în privința proiectului.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web oficială indicată mai sus, precum și apreciind termenii pentru consultări publice, transparența decizională a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul este elaborat în scopul aprobării bugetului raional pentru anul 2018, a legalității utilizării alocațiilor bugetare și respectarea limitelor aprobate, utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială alocate de la bugetul de stat..

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea bugetului raional pentru anul 2019 în a doua lectură la capitolul venituri în sumă de 272410,5 mii lei și la capitolul cheltuieli în sumă de 268882,5 mii lei, cu soldul bugetar(excedent) în sumă de 3528,0 mii lei și sursele de finanțare în sumă de -3528,0 mii lei (rambursarea împrumutului -3528,0 mii lei), conform anexelor 1-7.

Analizând informațiile din nota informativă, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se urmărește satisfacerea interesului public de a asigura aprobarea bugetului raional pe anul 2018, la partea de venituri și cheltuieli pe programe și subprograme.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă

În conformitate cu art.21 al Legii nr.100 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative „(1) Proiectul unui act normativ se elaborează în câteva etape consecutive, după cum urmează:

a) desemnarea persoanei responsabile sau, după caz, formarea grupului de lucru care va elabora proiectul, precum și asigurarea suportului tehnic, organizatoric și financiar al procesului de elaborare;

b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ;

c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei informative;

d) întocmirea tabelului de concordanță, în cazul în care prin proiectul actului normativ se urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

e) consultarea publică, avizarea proiectului actului normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător;

f) întocmirea sintezei obiectivelor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile;

g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.

(2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sânt prezentate spre examinare Guvernului, sânt stabilite de către Guvern”.

În nota informativă autorul descrie condițiile care au impus la aprobarea proiectului și finalității urmărite, evidențiind prevederile de bază.

I.5.2. Argumentarea economico-financiară

Conform art.30 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea proiectului de decizie cu privire la aprobarea bugetului raional presupune permiterea declarării aprobării bugetului raional la venituri și cheltuieli pentru anul 2019.

Nota informativă cuprinde informații despre fiecare compartiment de venituri și cheltuieli, fiind în corespundere cu exigențele Legii cu privire la actele normative.

Astfel, se constată că implementarea proiectului va realiza finalitatea prevăzută.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, care prevede următoarele:

(1)Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:

- a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație;*
- b) într-o frază este exprimată o singură idee;*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi;*
- d) noțiunea se redă prin termenul respectiv, evitându-se definiția acesteia sau utilizarea frazeologică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni;*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire. În cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română;*
- f) se evită folosirea regionalismelor, a cuvintelor și expresiilor nefuncționale, idiomatice, care nu sânt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, în conformitate cu terminologia juridică. Dacă un termen este polisemantic, sensul în care este folosit trebuie să decurgă cu claritate din text;*
- i) exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire;*
- j) verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent.*

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiilor juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau norme în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea entităților publice responsabile de implementarea acestora, activitate care nu este supusă, potrivit normelor de proiect, riscurilor de corupție.

II.4. Atingeri ale dreptului omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingerea drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de decizie cu privire la aprobarea bugetului raional pe anul 2019 în a doua lectură are drept scop aprobarea bugetului raional în conformitate cu legislația în vigoare întru utilizarea alocațiilor bugetare și respectarea limitelor acestora, dezagregarea în termen a limitelor stabilite cu introducerea în sistemul informațional, utilizarea conform destinației a transferurilor cu destinație specială alocate de la bugetul de stat precum și raportarea în termenii stabiliți a performanțelor realizate conform competenței.

În ceea ce privește asigurarea transparenței procesului decizional se constată că aceasta a fost respectată de autorul proiectului, anunțul privind inițierea proiectului de decizie, anunțul privind consultarea publică a proiectului, precum și proiectul și nota informativă sunt plasate pe pagina oficială a Consiliului raional Ungheni www.crungheni.md.

Proiectul în redacția parvenită la efectuarea expertizei anticorupție nu conține factori de risc care să gestioneze riscuri de corupție.

09.11.2018

Șef Direcție Finanțe

T. Struc

**Sinteza veniturilor, cheltuielilor și surselor
de finanțare a bugetului raional pe anul 2019**

mii lei

	Denumirea indicatorului	Codul economic			2018	Total 2019	inclusiv:		%
							Resurse generale	Resurse colectate	
I.	Venituri, total				243563,2	272410,5	265940,5	6470,0	111,8
1.	Venituri proprii				3494,2	4775,1	589,5	4185,6	136,7
	Taxa pe apă	114611			216,7	321,4	321,4		148,3
	Taxa pentru extragerea mineralelor utile	114612			153,4	256,4	256,4		167,1
	Taxa pentru lemnul eliberat pe picior	114613			15,00	11,7	11,7		78,0
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310			1776,1	3088,3		3088,3	173,9
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	142320			773,00	637,3		637,3	82,4
	Taxa la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice on casele de schimb valutar	142245			400,00	400,0		400,0	100,0
	Amenzile aplicate de poliția rutieră	143220			100,00				0,0
	Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	144114			60,00	60,0		60,0	100,0
2.	Defalcări de la impozite și taxe de stat				16050,3	14945,7	14945,7		93,1
	Impozitul pe venitul persoanelor fizice	111110			15621,5	14594,7	14594,7		93,4
	Impozitul pe venitul persoanelor fizice spre plată/achitat	111121			425,7	335,5	335,5		78,8
	Impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare on posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare	111130			3,1	15,5	15,5		500,0
3.	Transferuri primite de la bugetul de stat, total	191000			224018,7	252689,7	250405,3	2284,4	112,8
	<i>inclusiv:</i>								
	Transferuri curente cu destinație generală de la bugetul de stat	191131			33875,3	38817,5	38817,5		114,6
	Alte transferuri curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat	191139				3560,7	3560,7		
	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar (extrașcolar)	191111			164660,9	182829,0	182829,0		111,0
	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru asigurarea și asistența socială	191112			5131,3	7144,0	7144,0		139,2
	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru școli sportive	191113			1718,3	1858,1	1858,1		108,1
	Transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat pentru infrastructura drumurilor	191116			15375,2	16196,0	16196,0		105,3
	Transferuri din fondul republican de susținere a populației	191310			3257,7	2284,4		2284,4	70,1
II.	Cheltuieli, total	gr.pri nc.	grupa	subgr.	241067,2	268882,5	262412,5	6470,0	111,5
1.	Servicii de stat cu destinație generală	01			12198,90	13593,1	13393,1	200,0	111,4
1.1	Consiliul raional	01			10265,1	11570,9	11370,9	200,0	112,7
	a) aparatul președintelui	01	1	1	4783,1	5863,8	5663,8	200,0	122,6
	b) serviciul de deservire pe lângă aparatul președintelui	01	3	3	581,8	708,6	708,6		121,8
	c) Centrul de resurse și atragerea investițiilor	01	3	3	193,4	188,4	188,4		97,4
	d) fondul de rezervă al Consiliului raional	01	6	9	300	300,0	300,0		100,0
	e) serviciul datoriei interne	01	7	1	1030	899,7	899,7		87,3
	g) cheltuieli pentru implementarea proiectelor	01	1	1	3376,8	3610,4	3610,4		106,9
	Direcția Finanțe	01	1	2	1933,8	2022,2	2022,2		104,6
1.2	a) aparatul Direcției	01	1	2	1933,8	2022,2	2022,2		104,6

	Apărarea națională	02			585,1	585,1	585,1		100,0
2.	a) Centrul militar	02	5	9	585,1	585,1	585,1		100,0
	Servicii on domeniul economiei	04			17623,4	18524,9	18464,9	60,0	
4.	Secția economie și reforme	04	1	9	654,10	660,80	630,80	30,0	101,0
4.1	a) aparatul secției				654,1	660,8	630,8	30,0	101,0
	Serviciul relații funciare și cadastru	04	1	9	309,5	314,4	314,4		101,6
4.2	a) aparatul secției				309,5	314,4	314,4		101,6
	Direcția Agricultură și Alimentație	04	2	9	805,3	876,7	846,7	30,0	108,9
4.3	a) aparatul Direcției				805,3	876,7	846,7	30,0	108,9
	Secția construcții, gospodărie comunală și drumuri	04	4	3	479,3	477,0	477,0		99,5
4.4	a) aparatul secției	04	4	3	479,3	477,0	477,0		99,5
	Transport rutier	04	5	1	15375,2	16196,0	16196,0		105,3
4.5	Fondul rutier	04	5	1	15375,2	16196,0	16196,0		105,3
	Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08			8174,2	9798,9	9668,9	130,0	119,9
5.	Secția cultură și turism	08			6145,9	7102,1	6972,1	130,0	115,6
5.1	a) aparatul secției	08	6	1	698,3	735,4	735,4		105,3
	b) biblioteca raională	08	2	0	2198,2	2773,1	2653,1	120,0	126,2
	c) casa de cultură raională Pirlța	08	2	0	1164,3	1165,3	1155,3	10,0	100,1
	d) colectivele model	08	2	0	1752,4	2061,6	2061,6		117,6
	e) muzeele Porlța, Sculeni	08	2	0	332,7	366,7	366,7		110,2
	Direcția educație				2028,3	2596,8	2596,8		128,0
5.2	a) activități pentru tineret	08	1	3	120	70,0	70,0		58,3
	b) activități sportive	08	1	2	190	200,0	200,0		105,3
	c) școala sportivă	08	1	2	1718,3	1858,1	1858,1		108,1
	d) centrul pentru tineret	08	1	3		468,7	468,7		
	Consiliul raional					100,0	100,0		
	b) activități sportive	08	1	2		100,0	100,0		
	Învățământul	09			172090,0	191206,2	189392,9	1813,3	111,1
6.	Instituțiile de învățământ-executori secundari de buget				147180,9	162182,3	161787,0	395,3	110,2
	Direcția educație	09			20898,9	25024,2	24226,2	798,0	119,7
6.2	a) aparatul Direcției	09	8	9	1620,7	1705,2	1697,2	8,0	105,2
	b) tabăra de odihnă "Codreanca"	09	5	0	280,7	303,3	293,3	10,0	108,1
	c) cheltuieli pentru examene de absolvire	09	5	0	272,8	272,8	272,8		100,0
	d) casa de creație	09	5	0	687,2	784,2	784,2		114,1
	e) odihna de vară	09	5	0	2717,4	2792,4	2392,4	400,0	102,8
	f) cheltuieli pentru desfășurarea olimpiadelor	09	5	0	42,5	42,5	42,5		100,0
	g) centrul metodic	09	6	0	972,5	1037,2	1037,2		106,7
	h) centrul educațional	09	6	0	1142,5	842,5	542,5	300,0	73,7
	i) serviciul psihopedagogic	09	6	0	1223,3	0,0			0,0
	j) centrul raional de asistență și performanță educațională	09	6	0	742,9	671,7	671,7		90,4
	j) centrul raional de resurse pentru educație incluzivă	09	6	0		2322,0	2322,0		
	k) serviciul pentru transp. elevilor	09	2	1	2727,9	3000,3	2920,3	80,0	110,0
	l) Fondul de educație incluzivă	09	2	2	96	0,0	0,0		0,0
	m) componenta raională	09	2	2	8372,5	10894,0	10894,0		130,1
	n) asigurarea reducerii normei didactice					356,1	356,1		
	Secția cultură și turism				4010,2	3999,7	3379,7	620,0	99,7
6.3	a) școlile muzicale și de artă	09	5	0	4010,2	3999,7	3379,7	620,0	99,7
	Asistența socială și susținerea socială	10			30395,6	35174,3	30907,6	4266,7	115,7
7.	Direcția asistență socială și protecție a familiei	10			29391,2	33449,3	29182,6	4266,7	113,8
7.1	a) aparatul direcției	10	9	1	1368,2	1453,8	1453,8		106,3
	b) comisia medicală și de expertiză	10	1	2	75,5	82,0	82,0		108,6
	c) serviciul asistență socială la domiciliu	10	1	2	3642,1	4028,4	4028,4		110,6
	d) serviciul asistenți sociali comunitari	10	1	2	2718,7	3006,9	3006,9		110,6
	e) serviciul plasament familial (aduși)	10	1	2	1670,5	1792,9	1792,9		107,3

	f) serviciul asistență personală (întuiți la pat)	10	1	2	2774,2	3564,7	3066,7	498,0	128,5
	g) serviciul social "Echipa mobilă"	10	1	2	548,5	588,8	588,8		107,3
	i) serviciul social "Casa comunitară"	10	1	2	729,4	779,3	779,3		106,8
	j) centrul de reabilitare și integrare socială a bătrânilor	10	1	2		1816,1	660,4	1155,7	
	k) centrul de asistență socială pentru copii	10	4	0	553,6	604,0	604,0		109,1
	l) serviciul asistență parentală profesionistă	10	4	0	3800,4	4249,5	4249,5		111,8
	m) centrul de asistență socială CREDO	10	4	0	760,5	908,1	908,1		119,4
	n) serviciul de sprijin familial și reintegrare	10	4	0	150,00	1340,0		1340,0	893,3
	o) indemnizații pentru copiii rămași fără îngrijirea părinților	10	4	0	2160,00	3325,0	3325,0		153,9
	p) prestații sociale pentru copiii plasati in servicii sociale	10	4	0	342,6	383,8	383,8		112,0
	q) transferuri on fondul de susținere socială a populației	10	7	0	3657,7	0,0			0,0
	r) centrul pentru persoanele fără adăpost	10	7	0	2795	2969,4	2542,8	426,6	106,2
	s) compensarea cheltuielilor pentru serviciile de transport (persoane cu dizabilități)	10	1	2	1644,3	1710,2	1710,2		104,0
	t) serviciul social de suport monetar	10	7	0		446,4		446,4	
	u) serviciile cantinelor sociale	10	9	9		400,0		400,0	
	Direcția educație	10	9	9	984,4	1725,0	1725,0		175,2
7.2	Susținerea tinerilor specialiști	10	9	9	984,4	1725,0	1725,0		175,2
	Secția economie și reforme	10	9	9	20	0,0	0,0		0,0
7.3	a) Biroul comun de informații și servicii	10	9	9	20	0,0			0,0
III.	Sold bugetar (deficit)				2496,00	3528,0	3528,0		141,3
IV	Surse de finanțare, total				-2496,0	-3528,0	-3528,0		141,3
	inclusiv:								
	Rambursarea omprumutului instituțiilor financiare				-2496,0	-3528,0	-3528,0		141,3

Tabelul nr.2
la nota informativă

Estimarea cheltuielilor peșcoli, gimnazii, licee pentru a.2019

mii lei

	Denumirea instituției		elevi ponderați	suma cheltuielilor conform formulei	alimentare	remunerare a cadrului didactic de sprijin	asigurare a reducerii normei didact.tin eri spec.	compensații bănești cadre didactice	proc.util ajului și mobilierului școlar	Total cheltuieli
1	L.T. "V.Alecsandri"	or.Ungheni	669	7712,3				70,0		7782,3
2	L.T. "M.Eminescu"	or.Ungheni	1 122	12598,5	882,8	52,5	15	122,0		13670,8
3	L.T." I.Creangă"	or.Ungheni	625	7237,7	546,7	146,8	104,8	84,0		8120,0
4	L.T. "Gh.Asachi"	or.Ungheni	784	8952,7	607,5	26,6	29,9	82,0		9698,7
5	L.T. "A.Pușkin"	or.Ungheni	829	9438,1	701,8	189,9	44,9	122,0	5500,0	15996,7
6	L.T. "A.Mateevici"	sat.Pîrlița	494	6321	323,2	151,1	15	76,0		6886,3
7	L.T. Sculeni	sat.Sculeni	545	6374,8	376,7	96	29,9	76,0		6953,4
8	LT "Elada"	sat.Măcărești	391	4713,7	267,8	81,3		58,0		5120,8
9	Șc. Prim."S.Vangheli"	or.Ungheni	267	3376,2	657,5	109,3	15	36,0		4194,0
10	Șc-grad.primară Drujba	sat.Drujba	21	480,7	51,7	15,5		6,0		553,9
11	Gimnaziul "D.Cantemir"	or.Cornesti	217	2836,9	230,9	112,5		32,0		3212,3
12	Gimnaziul "Gaudeamus"	sat.Petrești	344	4206,8	349	52,6		60,0		4668,4
13	Gimnaziul Cornești	sat.Cornești	133	1930,9	110,8	58,2		32,0		2131,9
14	Gimnaziul Năpădeni	sat.Năpădeni	79	1283	73,9	33,3		26,0		1416,2
15	Gimnaziul "Paul Mihail"	sat.Cornova	82	1331,7	48	144,7	13,6	20,0		1558,0
16	Gimnaziul "Pavel Buruiană"	sat.Condrătești	95	1521	90,5	33,3		18,0		1662,8
17	Gimnaziul "A.Popovici"	sat.Boghenii Noi	123	1823	77,6	32,8		28,0		1961,4
18	Gimnaziul "V.Badiu"	sat.Măgurele	74	1201,8	66,5		15	18,0		1301,3
19	Gimnaziul Sînești	sat.Sînești	85	1380,4	64,6	60	29,9	18,0		1552,9
20	Gimnaziul Alexeevca	sat.Alexeevca	93	1499,4	77,6	40		24,0		1641,0
21	Gimnaziul "Ion Vătămănuș"	sat.Pîrlița	215	2815,3	205	149,7	15	30,0		3215,0
22	Gimnaziul Teșcureni	sat.Teșcureni	92	1488,6	60,9	75,4		20,0		1644,9
23	Gimnaziul Negurenii Vechi	sat.Negurenii Vechi	87	1412,9	85	60,8	14,9	28,0		1601,6
24	Gimnaziul "Gr.Vieru"	sat.Țîghira	85	1380,4	73,9	15,1		18,0		1487,4
25	Gimnaziul Grăseni	sat.Grăseni	98	1553,3	68,3	62,4	15	24,0		1723,0
26	Gimnaziul Unțești	sat.Unțești	144	2049,5	118,2	8	16,5	18,0		2210,2
27	Gimnaziul Chirileni	sat.Chirileni	151	2125	133	83	28,5	24,0		2393,5
28	Gimnaziul Florițoaia Nouă	sat.Florițoaia Nouă	195	3095,9	145,9	62,7	15	40,0		3359,5
29	Gimnaziul Hîrcești	sat.Hîrcești	136	1963,2	85	171,7	15	26,0		2260,9
30	Gimnaziul Frăsînești	sat.Frăsînești	126	1855,4	103,4	56,6	15	26,0		2056,4
31	Gimnaziul "Andrei Chivriga"	sat.Valea Mare	196	2610,4	206,8	56,3	16,5	26,0		2916,0
32	Gimnaziul Morenii Noi	sat.Morenii Noi	117	1758,3	107,1	55,3	16,5	24,0		1961,2
33	Gimnaziul Bumbăta	sat.Bumbăta	150	2114,2	149,6	74,7		28,0		2366,5
34	Gimnaziul Gherman	sat.Gherman	124	1833,8	121,9	29,1	15	28,0		2027,8
35	Gimnaziul Zagarancea	sat.Zagarancea	121	1801,4	120	101,4		20,0		2042,8
36	Gimnaziul Semeni	sat.Semeni	148	2092,7	142,2	39,8		26,0		2300,7
37	Gimnaziul Buciumeni	sat.Florești	119	1779,9	109	58,1		26,0		1973,0
38	Gimnaziul Stolniceni	sat.Stolniceni	90	1461,6	85			20,0		1566,6
39	Gimnaziul Bușila	sat.Bușila	178	2416,2	158,8	92,3		14,0		2681,3
40	Gimnaziul Rădenii Vechi	sat.Rădenii Vechi	140	2006,4	118,2	40,6		24,0		2189,2
41	Gimnaziul Todirești	sat.Todirești	319	3937,1	325	120	15	50,0		4447,1
42	Gimnaziul Manoilești	sat.Manoilești	262	3322,3	251,2	110,7		50,0		3734,2
43	Gimnaziul Cioropcani	sat.Cioropcani	75	1218	88,6	44,9		26,0		1377,5
44	Gimnaziul Cetireni	sat.Cetireni	145	2060,3	127,4	57,5	15	30,0		2290,2
45	Gimnaziul Costuleni	sat.Costuleni	302	3753,7	271,5	83	15	46,0		4169,2
46	Gimnaziul Buzduganii de Sus	sat.Buzduganii de sus	58	941,9	51,7	15,4		20,0		1029,0
	Total		10945	141068,3	9117,7	3160,9	540,9	1720,0	5500,0	161107,8

Sinteza indicatorilor generali și sursele de finanțare ale bugetului raional pe a.2019

Denumirea	Cod Eco	Suma, mii lei
I. VENITURI, total	1	272410,5
inclusiv :		
Transferuri de la bugetul de stat		252689,7
II. CHELTUIELI, total	2+3	268882,5
III. SOLD BUGETAR	1-(2+3)	3528,0
IV. SURSELE DE FINANȚARE, total	4+5+9	-3528,0
inclusiv:		
Rambursarea omprumutului instituțiilor financiare	552	-3528,0

Secretar,

Rodica ȚICAN

Componența veniturilor bugetului raional pe anul 2019

Denumirea	Cod Eco (k6)	Suma, mii lei
Venituri, total		272410,5
inclusiv:		
1. Venituri proprii		589,5
Taxa pentru apa	114611	321,4
Taxa pentru extragerea mineralelor utile	114612	256,4
Taxa pentru lemnul eliberat pe picior	114613	11,7
2. Defalcări de la impozite și taxe de stat		14945,7
Impozit pe venitul reținut din salariu	111110	14594,7
Impozitul pe venitul persoanelor fizice spre plată/achitat	111121	335,5
Impozit pe venitul aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosință a proprietății imobiliare	111130	15,5
3. Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	142310	3088,3
4. Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	142320	637,3
5. Taxa la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice în casele de schimb valutar	142245	400,0
6. Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	144114	60,0
7. Transferuri		252689,7
Transferuri curente cu destinație generală de la bugetul de stat	191131	38817,5
Alte transferuri curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat	191139	3560,7
Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru învățământul preșcolar, primar, secundar general, special și complementar	191111	182829,0
Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru asigurarea și asistența socială	191112	7144,0
Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru școli sportive	191113	1858,1
Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II pentru infrastructura drumurilor	191116	16196,0
Transferuri curente primite cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetelor locale de nivelul II (transferuri din fondul republican de susținere socială a populației)	191310	2284,4

Secretar,

Rodica LIȚCAN

Resursele și cheltuielile bugetului raional conform clasificății funcționale și pe programe

Denumirea	Cod	Suma, mii lei
Cheltuieli recurente, on total	(2+3)-3192	268882,5
inclusiv cheltuieli de personal	21	166811,7
Investiții capitale, în total	3192	
Servicii de stat cu destinație generală	01	
Resurse, total		13593,1
Resurse generale	1	11948,9
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	200,0
Cheltuieli, total		13593,1
Exercitarea guvernării	0301	9474,2
Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	0302	897,0
Politici și management în domeniul bugetar-fiscal	0501	2022,2
Gestionarea fondurilor de rezervă și de intervenție	0802	300,0
Datoria internă a autorităților publice locale	1703	899,7
Apărare națională	02	
Resurse, total		585,1
Resurse generale	1	585,1
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	
Cheltuieli, total		585,1
Servicii de suport în domeniul apărării naționale	3104	585,1
Servicii on domeniul economiei	04	
Resurse, total		18524,9
Resurse generale	1	18464,9
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	60,0
Cheltuieli, total		18524,9
Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei	5001	660,3
Politici și management în domeniul agriculturii	5101	876,7
Politici și management în domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor	6101	477,0
Dezvoltarea drumurilor	6402	16196,0
Politici și management în domeniul geodeziei, cartografiei și cadastrului	6901	314,9
Cultură, sport, tineret, culte și odihnă	08	
Resurse, total		9798,9
Resurse generale	1	9668,9
Resurse colectate de autorități/instituții bugetare	2	130,0
Cheltuieli, total		9798,9
Elaborare a politicii on domeniul culturii și agrementului	8501	735,4
Dezvoltarea on domeniul culturii	8502	6000,0

<i>Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național</i>	8503	366,7
<i>Sport</i>	8602	2158,1
<i>Tineret</i>	8603	538,7
Învățământ	09	
Resurse, total		191206,2
<i>Resurse generale</i>	1	189392,9
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	1813,3
Cheltuieli, total		191206,2
<i>Politici și management în domeniul educației</i>	8801	1705,2
<i>Educație timpurie</i>	8802	746,5
<i>Învățământ primar</i>	8803	4772,9
<i>Învățământ gimnazial</i>	8804	85220,2
<i>Învățământ liceal</i>	8806	85693,1
<i>Servicii generale on educație</i>	8813	4873,4
<i>Educație extrașcolară</i>	8814	7922,1
<i>Curriculum școlar</i>	8815	272,8
Protecție socială	10	
Resurse, total		35174,3
<i>Resurse generale</i>	1	30907,6
<i>Resurse colectate de autorități/instituții bugetare</i>	2	4266,7
Cheltuieli, total		35174,3
<i>Politici și management în domeniul protecției sociale</i>	9001	1453,8
<i>Protecție a familiei și copilului</i>	9006	10810,4
<i>Asistența socială a persoanelor cu necesități speciale</i>	9010	17369,3
<i>Protecție socială în cazuri excepționale</i>	9012	3415,8
<i>Protecția socială a unor categorii de cetățeni</i>	9019	2125,0

Secretar,

Rodica LȚCAN

Sinteza veniturilor colectate de autoritățile/instituțiile bugetare pe anul 2019

mii lei

Nr.	Denumirea autorității/instituției bugetare	Suma preconizată spre încasare
1.	Consiliul raional	
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	50,0
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	150,0
	Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	60,0
	Total	260,0
2.	Direcția educație	
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	498,0
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	300,0
	Total	798,0
3.	Instituțiile de învățământ - executori secundari de buget	
	Încasări de la plata serviciilor cu plată	236,8
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	158,5
	Total	395,3
4.	Secția cultură și turism	
	Încasări de la plata serviciilor cu plată	736,2
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public	13,8
	Total	750,0
5.	Direcția asistență socială și protecție a familiei	
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	1582,3
	Taxa la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice în casele de schimb valutar	400,0
	Total	4185,6

Secretar,

Rodica IICAN

Nomenclatorul tarifelor serviciilor prestate de instituțiile publice, finanțate de la bugetul raional

Nr d/o	Tipul veniturilor colectate	Denumirea serviciilor	Costul serviciilor
1	2	3	4
Consiliul Raional			
1.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	- taxa pentru perfecționarea actelor privind privatizarea spațiului locativ - certificate despre participarea la privatizarea spațiului locativ	37,0 lei 20,0 lei
		- veniturile de la livrarea documentelor de tender	200,0 lei
		- Îndeplinirea solicitărilor cu caracter social-juridic	87,0 lei
2.	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320)	Veniturile de la locațiune (m ²)	Conform Legii bugetului de stat
3.	Donații voluntare pentru cheltuieli curente din surse interne pentru instituțiile bugetare	Venituri din sponsorizări	Conform disponibilității sponsorului
Direcția Educație			
1.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata pentru foile de odihnă	1756,30 lei / foaie de odihnă
2.	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320)	Cuantumul chiriei pentru cazare, Centrul educațional	210 lei / elev lunar din familii monoparentale, defavorizate, cu 3 și mai mulți copii/ 420 lei / elev lunar din liceu 700 lei / elev lunar din colegiu
3.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Cuantumul chiriei încăperii, tabăra Codreanca	2000 lei / activitate
4.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Prestarea serviciilor de transport ,Serviciul transport	0,48 lei*1km/loc
5.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata pentru eliberarea unui duplicat, aparatul Direcției	100 lei
Instituțiile de învățământ			
1.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata părinților pentru alimentarea copiilor	Conform normelor financiare stabilite
2.	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320)	Veniturile de la locațiune (m ²)	Conform Legii bugetului de stat
Secția Cultură			
<u>Casa raională de Cultură Pîrlița</u>			
1.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Cercuri de dans (folclor)	60,0 lei/persoană lunar
2.	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320)	Veniturile de la locațiune (m ²)	Conform Legii bugetului de stat
<u>Biblioteca Publică Raională</u>			
2.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Serviciile oferite de „FabLab Ungheni” MAȘINA DE CUSUT: abonament lunar/2 ore săptămîna Lucru la mașina de cusut/oră LEGO ROBOTICA: curs de robotică 1 oră abonament (21) ore Ateliere de lucru Cursuri de instruire	150,00 lei 20,00 lei 30,00 lei 550,00 lei 50,00 lei 50,00-100,00 lei
<u>Scolile muzicale</u>			

3.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata părinților pentru instruirea copiilor (instrumentiști) (coreografie, arte plastice)	150 lei/ lunar 130 lei/ lunar
	Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public (142320)	Plata pentru arendă (m ²)	Conform Legii bugetului de stat
<i>Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei</i>			
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata pentru întreținerea beneficiarilor în Centrul de plasament pentru persoane adulte și vârstnice	5405,33 lei/persoană lunar
	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată (142310)	Plata pentru întreținerea beneficiarilor în Centrul de reabilitare și integrare socială pentru bătrâni	4586,0 lei/persoană lunar

Secretar,

Rodica LIȚCAN

**Efectivul-limită
a unităților de personal pe autoritățile/instituțiile finanțate
din bugetul raional**

Nr. d/o	Denumirea	Efectivul de personal, unități
1	2	3
1.	Consiliul raional	64
	<i>inclusiv:</i>	
	aparatul președintelui	24
	serviciul de deservire	23
	secția economie și reforme	4
	direcția agricultură și alimentație	5
	secția construcții, gospodărie comunală și drumuri	4
	serviciul relații funciare și cadastru	2
	centrul de resurse și atragerea investițiilor	2
2.	Direcția Finanțe	16
3.	instituțiile de învățământ-executorii secundarii de buget, inclusiv	1744,33
1	L.T. "V.Alecsandri"	71
2	L.T. "M.Eminescu"	113,33
3	L.T." I.Creangă"	78,39
4	L.T. "Gh.Asachi"	84,18
5	L.T."A.Pușkin"	106,44
6	L.T." A.Mateevici"	84,78
7	L.T. Sculeni	66,25
8	L.T. „Elada"	55,67
9	Șc. Prim."S.Vangheli"	36,11
10	Șc-grad.primară Drujba	17,26
11	Gimnaziul"D.Cantemir"	38,22
12	Gimnaziul" Gaudeamus"	55,19
13	Gimnaziul Cornești	29,17
14	Gimnaziul Năpădeni	20,64
15	Gimnaziul "Paul Mihail "	26,31
16	Gimnaziul "Pavel Buruiană"	23,47
17	Gimnaziul "A.Popovici "	24,89
18	Gimnaziul "V.Badiu"	21,19
19	Gimnaziul Sînești	25,19
20	Gimnaziul Alexeevca	23,64
21	Gimnaziul "Ion Vătămanu"	34,03
22	Gimnaziul Teșcureni	26,56
23	Gimnaziul Negurenii Vechi	21,64
24	Gimnaziul "Gr.Vieru"	18,62
25	Gimnaziul Grăseni	23,86
26	Gimnaziul Unțești	26,56
27	Gimnaziul Chirileni	28,22
28	Gimnaziul Florițoaia Nouă	41,03
29	Gimnaziul Hîrcești	28,36
30	Gimnaziul Frăsînești	23,42
31	Gimnaziul "Andrei Chivriga"	29,94
32	Gimnaziul Morenii Noi	27,22
33	Gimnaziul Bumbăta	28,39
34	Gimnaziul Gherman	26,9

Nr. d/o	Denumirea	Efectivul de personal, unități
35	Gimnaziul Zagarancea	24,89
36	Gimnaziul Semeni	23,47
37	Gimnaziul Buciumeni	26,2
38	Gimnaziul Stolniceni	19,47
39	Gimnaziul.Bușila	27,94
40	Gimnaziul.Rădenii Vechi	29,58
41	Gimnaziul Todirești	47,56
42	Gimnaziul Manoilești	46,22
43	Gimnaziul Cioropcani	23,91
44	Gimnaziul Cetireni	27,19
45	Gimnaziul Costuleni	41,94
46	Gimnaziul Buzduganii de Sus	19,89
	Direcția Educație	134,40
	Aparatul Direcției	14
	Contabilitate	3
	Secția management al curriculumului și formare profesională continuă	10
	Centrul Educațional	7,5
	Centrul raional de asistență și performanță educațională	7,5
	Centrul raional de resurse pentru educație incluzivă	25
	Tabăra de odihnă Codreanca	8
	Școala Sportivă	24,5
	Casa de Creatie	10,5
	Serviciul de deservire a rutelor școlare	20
	Centrul raional de tineret	5
5.	Secția Cultură și Turism	165
	Aparatul Secției Cultură	7
	Muzeul s. Pîrlița	5,5
	Muzeul s. Sculeni	1,5
	Colectiv model (21)	37
	Casa de Cultură Pîrlița	19
	Biblioteca raională	38,5
	Școala de Arte Sculeni	20
	Școala de Arte Pîrlița	13,5
	Școala de Arte Cornești	23
6.	Direcția asistență socială și protecție a familiei	361,5
	Serviciul de îngrijire socială la domiciliu	85
	Serviciul plasament social	28
	Centrul de asistență socială a copilului și familiei Ungheni	9
	Centrul de asistență socială a familiei și copilului CREDO	8
	Serviciul de asistență socială comunitară	40
	Centrul de plasament pentru persoane fără adăpost Sculeni	27,25
	Felcer-protezist	1
	Serviciul APP	42
	Serviciul asistență personală	72
	Serviciul social Echipa mobilă	5,25
	Serviciul social Casa comunitară	7,5
	Centrul de reabilitare bătrâni	21
	Aparat direcție	16
7.	Centrul militar	7,75
	Total:	2493,0

Secretar,

Rodica Li țcan

Anexa nr.7
la Decizia Consiliului raional
 nr. _____ din _____ 2018

Programul anual al omprumuturilor 2019

nr.	Denumirea creditorului	Destinația omprumutului	Suma omprumutului	Moneda omprumutului	Condiții creditare			
					Valorificarea omprumutului	Data scadenței omprumutului	Anul onceperii rambursării	Rata dobonzii
Omprumuturi interne contractate on trecut și care sunt în vigoare la situația din 1 ianuarie 2019								
1	BC „Victoriabank” SA	contribuții la implmentarea proiectelor investiționale, reparații și investiții capitale	10000000,0	lei MDL	10000000,0	16.08.2021	2017	9,5%
	BC „Victoriabank” SA	contribuții la implmentarea proiectelor investiționale, reparații și investiții capitale	5000000,0	lei MDL	5000000,0	28.06.2023	2018	9,5%
	Total		15000000	lei MDL	15000000			

Secretar,

Rodica LIȚCAN